

Рис. 7.18. Картината „Вакханалия“ от Рубенс. Около 1615 г. От ([188], кола 44.

В опита си да съвмести живота на западноевропейските монаси от XIII–XVI в. със съвременния морал и внушенията ни представи за монашеството и „монашеския идеал“ от онова време, Шампфлери ни уверява, че трябва да разглеждаме подобни рисунки не като ИЛЮСТРАЦИЯ НА ОТМИНАЛА ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ, а като предупреждение за злото от такива постъпки [1064]. Това звучи странно, понеже „предупреждението“ е нарисувано твърде привлекателно. Кой би се захванал да предпазва хората от разврат с разпространяването на прекрасно направени порнографии? Повероятно е те да предизвикат обратен резултат. Пък и ако тук ставаше дума за „предупреждения“, те щяха да показват неприятните последици от тази практика. Но няма нищо подобно!

В една библия може да има такива илюстрации само в случай че те илюстрират обичайния начин на живот на средновековния клир – като факт, признат от всички. Ако художникът имаше намерението да порицае обичаите, които новата идеология вече не одобрява, щеше да изобрази веселбата в някаква отвратителна форма, с дяволи, помъкнали грешниците към ада, с грозни последици от болестите и т.н. Вместо това някои библии са снабде-